बृहद्रथन्तरे भवतः। तद्धि स्वाराज्यम्'' इति। अत्र एकेनैव 'बृहत्साम्ना सामद्वयसाध्योऽतिशयः क्रियते। अतस्तद्धि बृहत्सामानुष्ठानमेव 'स्वाराज्य'प्राप्तिहेतुः॥

दक्षिणायां विशेषं विधत्ते। "अयुतं दक्षिणाः। तद्धि स्वाराज्यम्'' इति। गवाम् 'अयुतम्', अत्र 'दक्षिणात्वेन दातव्यम्॥

अभिषेकद्रव्यं विधत्ते। "प्रतिधुषाऽभिषिञ्चति। तद्धि स्वाराज्यम्'' इति। 'प्रतिधुषा' तदानीमेव दुग्धेन क्षीरेण 'अभिषिञ्चेत्, सोऽयमभिषेकः अयुतगोप्राप्तिवत् 'स्वाराज्य'हेतुः॥

अथाभिषेकस्य देशकालौ विधत्ते। "अनुद्धृते वेद्यै दक्षिणत आहवनीयस्य बृहतस्तोत्रं प्रत्यभिषिञ्चति'' इति। 'वेद्यै' वेद्यां मध्ये 'आहवनीयस्य', 'दक्षिण-भागे योऽयम् 'अनुद्धृत'देशोऽस्ति, सोऽयमभिषेकस्य देशः योग्यः, तस्मिन् देशे 'अभिषिञ्चेत्। 'बृहतस्तोत्रं प्रति' बृहत्साम्ना क्रियमाणं स्तोत्रं यदा प्रवर्त्तते तदा 'अभिषिञ्चेत्॥

विधत्ते। "इयं वाव रथन्तरम्[२]। असौ बृहत्। अनयोरेवैनमनन्तर्हितमभिषिञ्चति'' इति। यदिदं कण्व'रथन्तरं' पवमानस्तोत्रे प्रवृत्तं तद्भूमिस्वरूपं, यच्च पृष्ठस्तोत्रे 'बृहत्', साम तद्द्युलोकरूपं, तयोः उभयोर्लोकयोः मध्ये 'अनन्तर्हितं' व्यवधानरहितमेव 'एनं' यजमानम् 'अभिषिञ्चति'॥

षट्त्रिंश उक्थ्यो बृहत्सामेति यत् पूर्व्वमुक्तं तत्र स्तोत्रं प्रशंसति। "पशुस्तोमो वा एषः। तेन गोसवः। षट्त्रिंशः सर्व्वः'' इति। यस्मादेष क्रतुः 'पशुहेतुना 'स्तोमेन युक्तः, 'तेन